

รายวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รหัสวิชา ว23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง ตัวเก็บประจุทำหน้าที่อย่างไร

ครูผู้สอน ครูรติรส พงษาวดาร

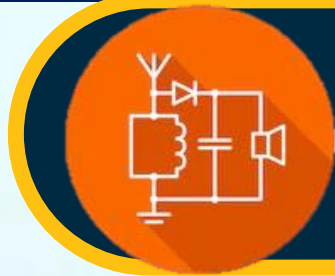
ครูวัชรียา เดชาสิทธิ์

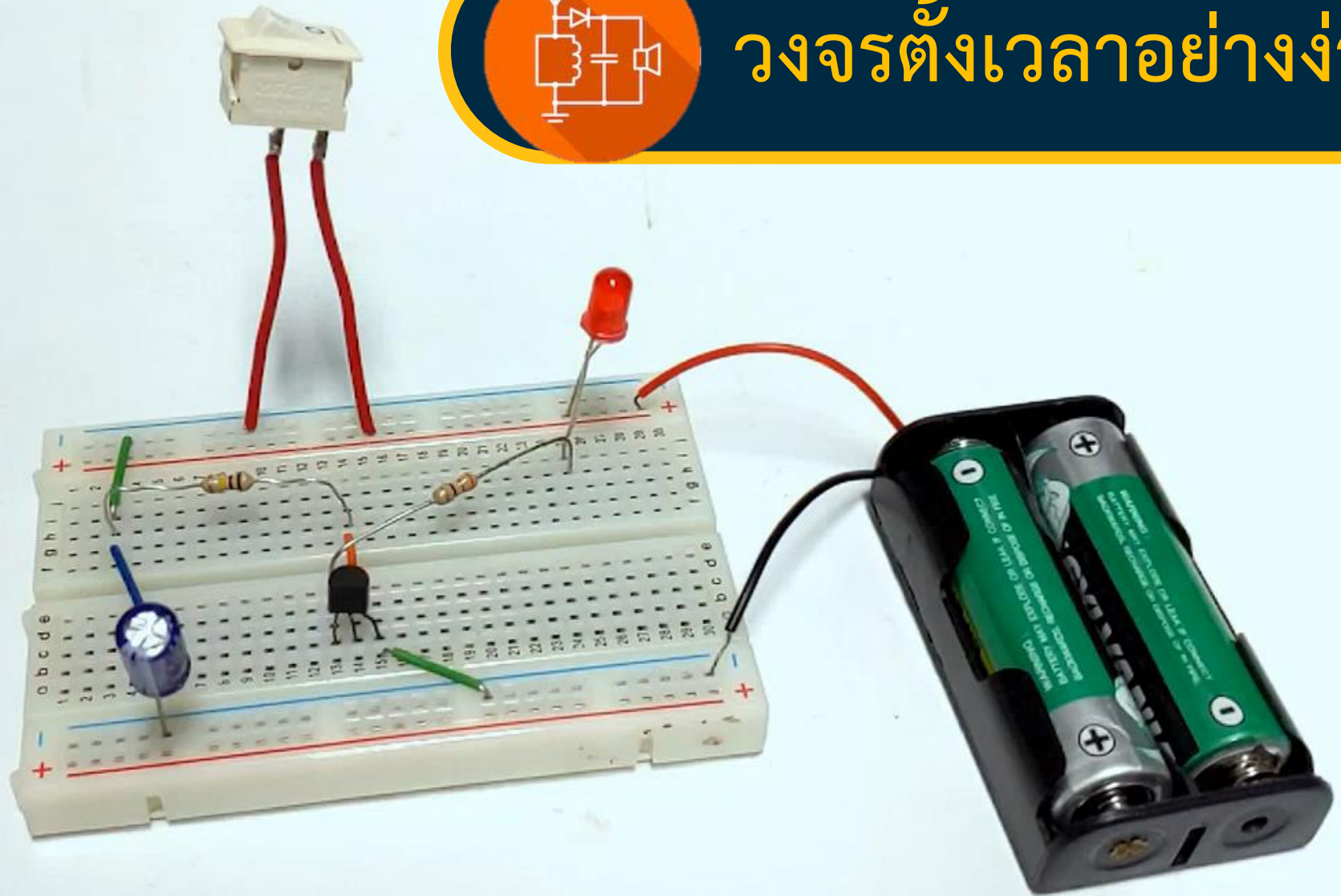

เรื่อง ตัวเก็บประจุ ทำหน้าที่อย่างไร

วงจรตั้งเวลาอย่างง่าย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหน้าที่
ของตัวเก็บประจุ
ในวงจรไฟฟ้า

ใบงานที่ 1

ตัวเก็บประจุทำหน้าที่อย่างไรในวงจรไฟฟ้า

วาดภาพลักษณะของ
ตัวเก็บประจุ

ใบงานที่ 1

ตัวเก็บประจุทำหน้าที่อย่างไร ในวงจรไฟฟ้า

ใบงานที่ 1

ตัวเก็บประจุทำหน้าที่อย่างไรในวงจรไฟฟ้า

คำชี้แจง

ส่วนที่ 1 ให้นักเรียนวางแผนการทำงานกลุ่ม

1. ระบุภาระงานทั้งหมดในการทำกิจกรรม อาจเขียนบรรยายหรือผังความคิด (mind mapping)

2. บทบาทหน้าที่ที่ตนเองได้รับผิดชอบคือ

.....
.....
.....

3. เป้าหมายการทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ตนเองได้รับผิดชอบคือ

.....
.....
.....

ใบงานที่ 1

ตัวเก็บประจุทำหน้าที่อย่างไรในวงจรไฟฟ้า

วาดภาพลักษณะของ
ตัวเก็บประจุ

ใบกิจกรรมที่ 1

ตัวเก็บประจุทำหน้าที่อย่างไร ในวงจรไฟฟ้า

ดาวน์โหลดใบกิจกรรมได้จาก www.dltv.ac.th

ใบกิจกรรมที่ 1

ตัวเก็บประจุทำหน้าที่อย่างไรในวงจรไฟฟ้า

จุดประสงค์

1. สังเกตและบรรยายหน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า
2. เขียนแผนภาพการต่อตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

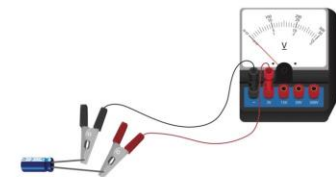
วัสดุและอุปกรณ์

1. ตัวเก็บประจุ 470 μF	1 อัน
2. สายไฟฟ้าลึบปากจะเข้	2 เส้น
3. ถ่านไฟฉาย 1.5 V	2 ก้อน
4. กระดาษแบบ 2 ก้อน	2 อัน
5. ไดโอดเปล่งแสงสีเขียว	1 อัน
6. โวลต์มิเตอร์	1 เครื่อง

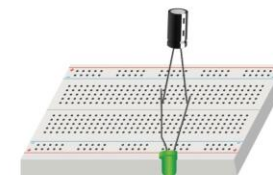

วิธีการดำเนินงานกิจกรรม

1. สังเกตรูปร่างลักษณะของตัวเก็บประจุ และความยาวของขั้วตัวเก็บประจุ บันทึกผลในใบงานที่ 1
2. วัดค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าคร่อมตัวเก็บประจุโดยต่อขั้วลบของโวลต์มิเตอร์กับขั้วที่มีแถบสีและต่อขั้วบวกของโวลต์มิเตอร์กับขั้วอีกขาหนึ่งของตัวเก็บประจุ ดังภาพ อ่านค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวเก็บประจุ บันทึกผลในใบงานที่ 1

3. เสียบขาของตัวเก็บประจุลงบนโปรโตบอร์ด และต่อไดโอดเปล่งแสงกับตัวเก็บประจุที่เสียบบนโปรโตบอร์ดโดยให้ขาคานที่มีแถบสีต่อกับขาคานโทดของไดโอดเปล่งแสงและขาของตัวเก็บประจุที่เหลือต่อกับขาคานแอโนด ดังภาพ สังเกตการเปลี่ยนแปลงของไดโอดเปล่งแสง บันทึกผลในใบงานที่ 1

ใบงานที่ 1

ตัวเก็บประจุทำหน้าที่อย่างไร ในวงจรไฟฟ้า

ใบงานที่ 1

ตัวเก็บประจุทำหน้าที่อย่างไรในวงจรไฟฟ้า

คำชี้แจง

ส่วนที่ 1 ให้นักเรียนวางแผนการทำงานกลุ่ม

1. ระบุภาระงานทั้งหมดในการทำกิจกรรม อาจเขียนบรรยายหรือผังความคิด (mind mapping)

2. บทบาทหน้าที่ที่ตนเองได้รับผิดชอบคือ

.....
.....
.....

3. เป้าหมายการทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ตนเองได้รับผิดชอบคือ

.....
.....
.....

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

- กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร
- กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร
- วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร
- นักเรียนต้องสังเกตหรือรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

ใบกิจกรรมที่ 1

ตัวเก็บประจุทำหน้าที่อย่างไรในวงจรไฟฟ้า

จุดประสงค์

1. สืบเสาะและบรรยายหน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า
2. เขียนแผนภาพการต่อตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

วัสดุและอุปกรณ์

1. ตัวเก็บประจุ $470 \mu\text{F}$	1 อัน
2. สายไฟฟ้าคลิปปากจระเข้	2 เส้น
3. ถ่านไฟฉาย 1.5 V	2 ก้อน
4. กระจับถ่านแบบ 2 ก้อน	1 อัน
5. ไดโอดเปล่งแสงสีเขียว	1 อัน
6. โวลต์มิเตอร์	1 เครื่อง

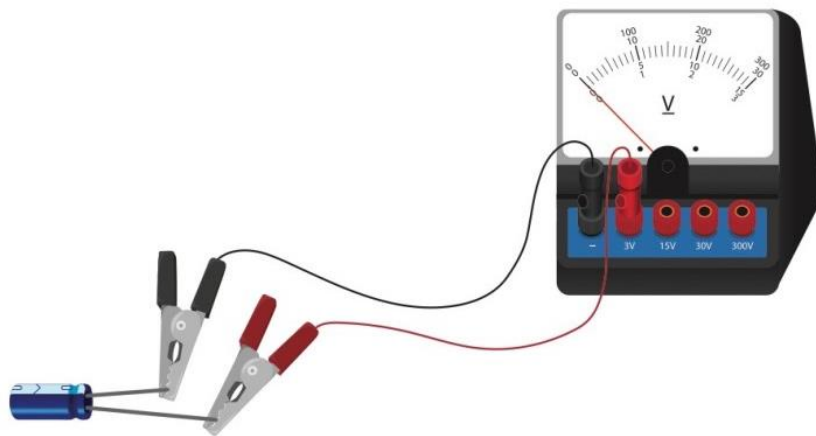

ใบกิจกรรมที่ 1

ตัวเก็บประจุทำหน้าที่อย่างไรในวงจรไฟฟ้า

🕒 วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. สังเกตรูปร่างลักษณะของตัวเก็บประจุ และความยาวของขาตัวเก็บประจุ บันทึกผลในใบงานที่ 1
2. วัดค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าคร่อมตัวเก็บประจุโดยต่อขั้วลบของโวลต์มิเตอร์กับขาที่มีแถบสีและต่อขั้วบวกของโวลต์มิเตอร์กับขาอีกขาหนึ่งของตัวเก็บประจุ ดังภาพ อ่านค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวเก็บประจุ บันทึกผลในใบงานที่ 1

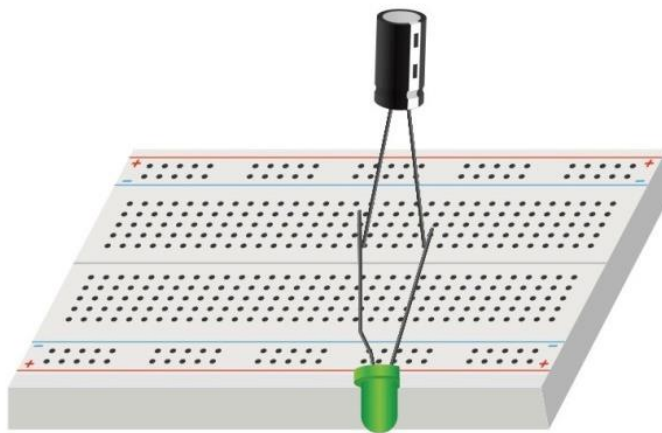

ใบกิจกรรมที่ 1

ตัวเก็บประจุทำหน้าที่อย่างไรในวงจรไฟฟ้า

3. เปรียบขาของตัวเก็บประจุบนโปรโตบอร์ด และต่อไดโอดเปล่งแสงกับตัวเก็บประจุที่เสียบบนโปรโตบอร์ดโดยให้ขาค้านที่มีแถบสีต่อกับขาแคโทดของไดโอดเปล่งแสงและขาของตัวเก็บประจุที่เหลือต่อกับขาแอนโนด ดังภาพ สังเกตการเปลี่ยนแปลงของไดโอดเปล่งแสง บันทึกผลในใบงานที่ 1

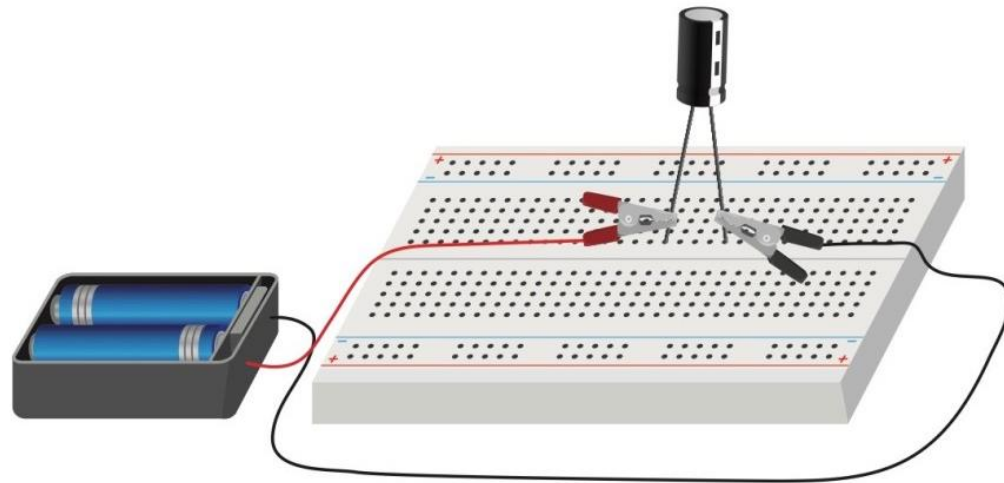

ใบกิจกรรมที่ 1

ตัวเก็บประจุทำหน้าที่อย่างไรในวงจรไฟฟ้า

4. ต่อถ่านไฟฉาย 2 ก้อนกับตัวเก็บประจุที่เสียบบนโปรโตบอร์ด โดยให้ขั้วลบของถ่านไฟฉายต่อกับขาต้านที่มีแถบสีของตัวเก็บประจุ และขั้วบวกของถ่านไฟฉายต่อกับขาอีกด้านของตัวเก็บประจุ เพื่อให้วงจรปิด ดังภาพ เป็นเวลานาน 5 วินาที จากนั้นถอดถ่านไฟฉายออก

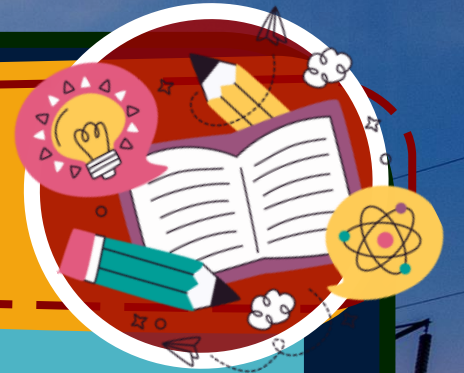

ใบกิจกรรมที่ 1

ตัวเก็บประจุทำหน้าที่อย่างไรในวงจรไฟฟ้า

- วัดค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าคร่อมตัวเก็บประจุ โดยให้ขั้วลบของโวลต์มิเตอร์ต่อกับขาที่มีแถบสีของตัวเก็บประจุ และขั้วบวกของโวลต์มิเตอร์ต่อกับขาอีกขาหนึ่งของตัวเก็บประจุ อ่านค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวเก็บประจุ บันทึกผลในใบงานที่ 1
- ทำซ้ำในข้อ 4 จากนั้นต่อไดโอดเปล่งแสงกับตัวเก็บประจุที่เสียบบนโปรโตบอร์ดอีกครั้ง สังเกตการเปลี่ยนแปลงของไดโอดเปล่งแสง บันทึกผลในใบงานที่ 1
- ทำซ้ำในข้อ 5 อ่านค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวเก็บประจุ บันทึกผลในใบงานที่ 1
- เขียนแผนภาพการต่อตัวเก็บประจุกับถ่านไฟฉายโดยใช้สัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้าคือ กำหนดให้ตัวเก็บประจุด้านที่มีแถบสีเป็นขั้วลบ ด้านที่ไม่มีแถบสีเป็นขั้วบวก บันทึกผลในใบงานที่ 1
- เขียนแผนภาพการต่อไดโอดเปล่งแสงกับตัวเก็บประจุที่ผ่านการต่อกับถ่านไฟฉายแล้ว โดยใช้สัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้า บันทึกผลในใบงานที่ 1

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

- กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร
- กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร
- วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร
- นักเรียนต้องสังเกตหรือรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

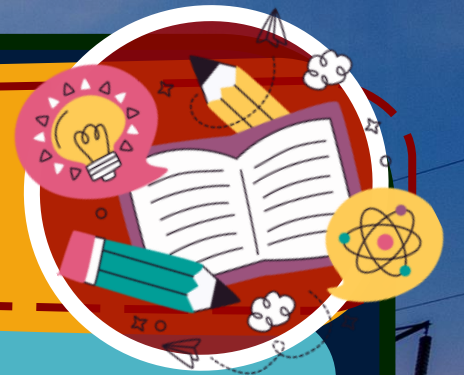
ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

กิจกรรมนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร

ตัวเก็บประจุ

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร

อธิบายการทำงานของ
ตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอน
โดยสรุปอย่างไร

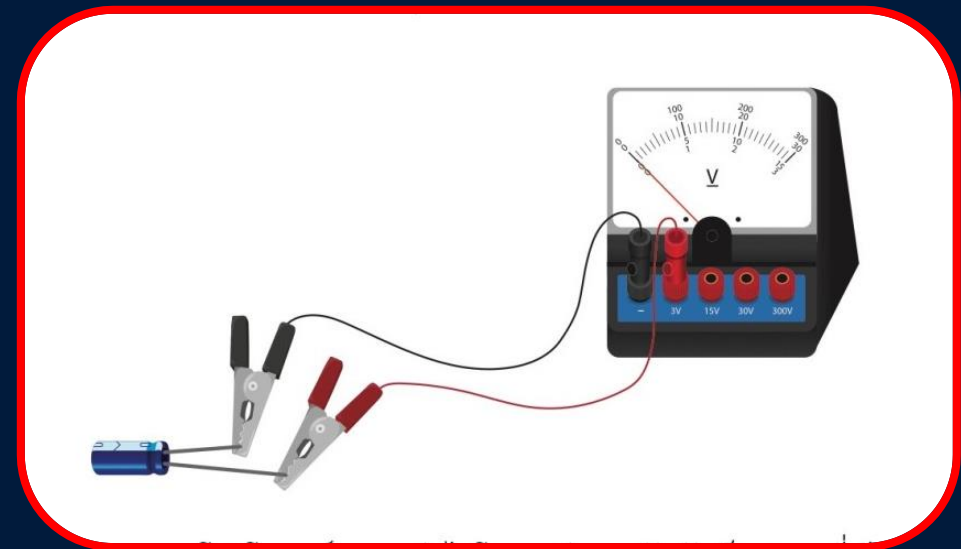

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

วัดความต่างศักย์ไฟฟ้า
คร่อมตัวเก็บประจุ

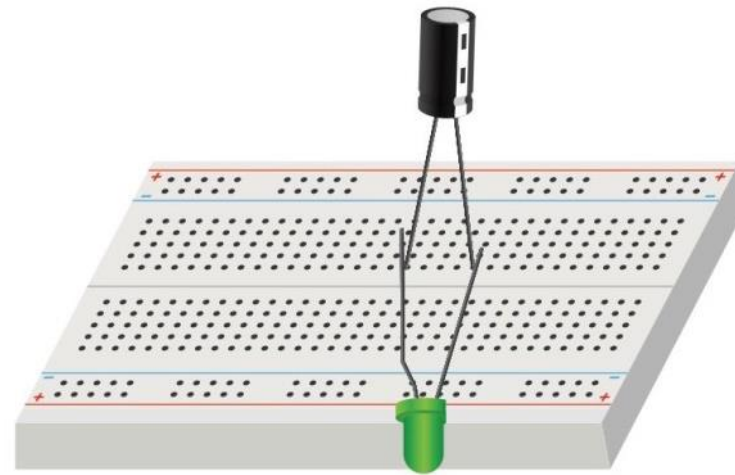

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

ต่อไดโอดเปล่งแสง
กับตัวเก็บประจุ

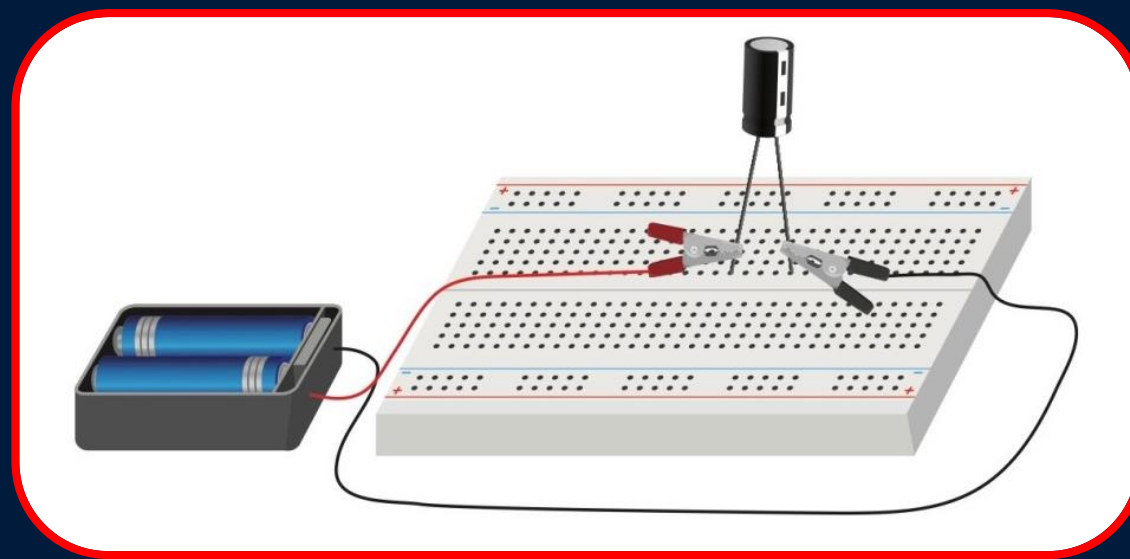

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

ต่อถ่านไฟฉาย 2 ก้อน
กับตัวเก็บประจุ

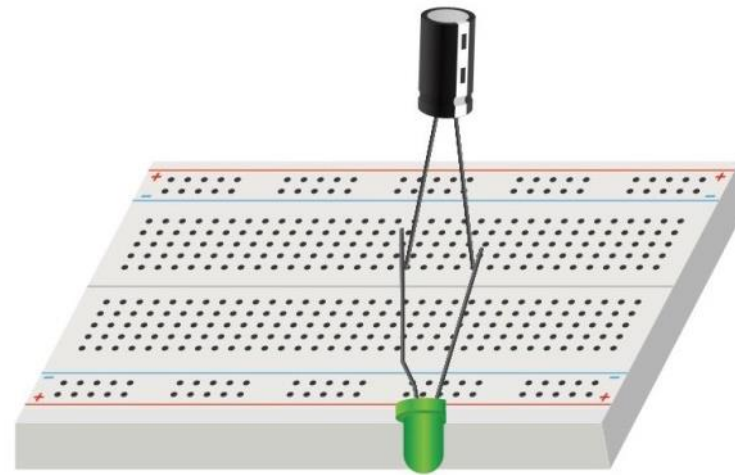

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

ต่อไดโอดเปล่งแสง
กับตัวเก็บประจุ

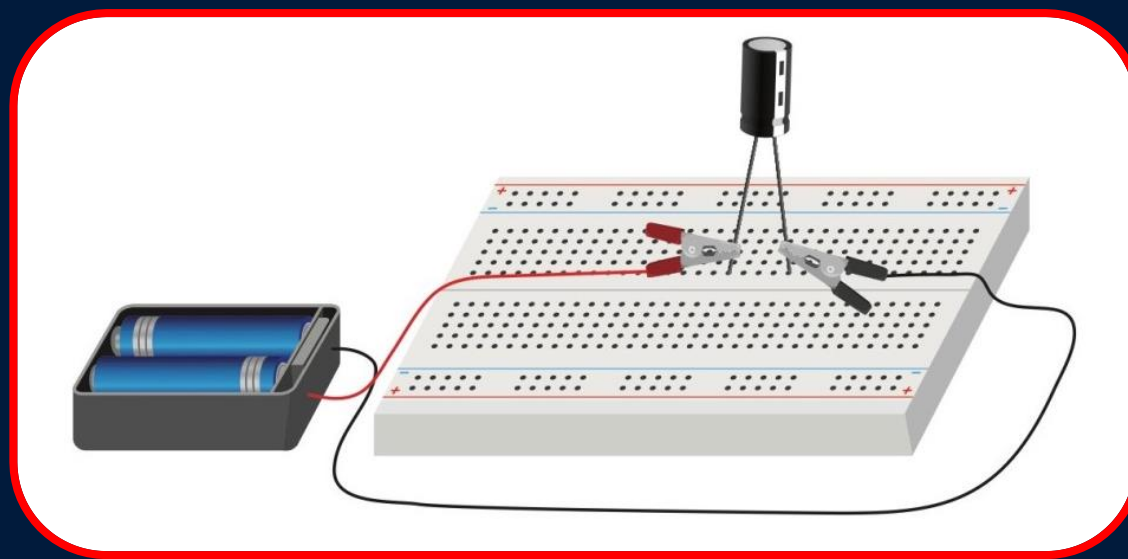

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

ต่อถ่านไฟฉาย 2 ก้อน
กับตัวเก็บประจุ

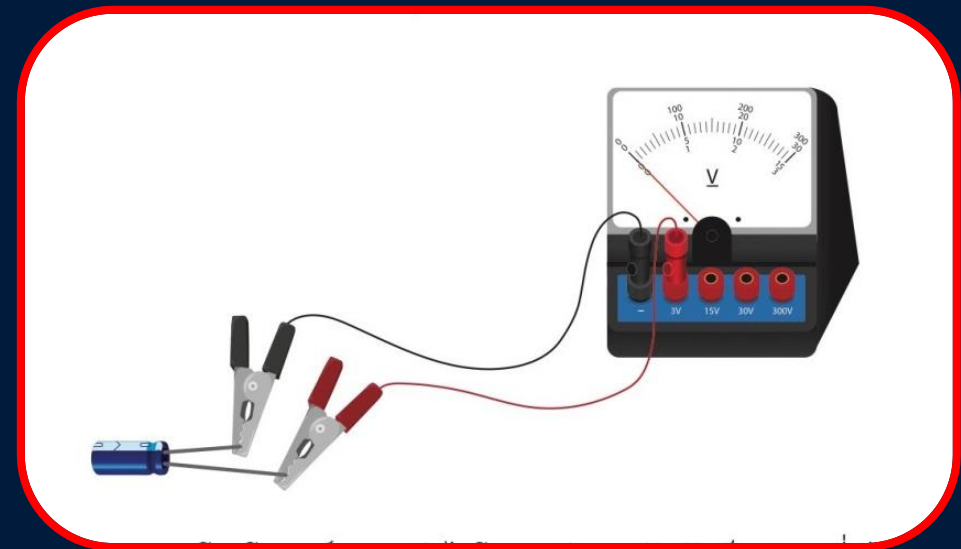

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

วัดความต่างศักย์ไฟฟ้า
คร่อมตัวเก็บประจุ

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

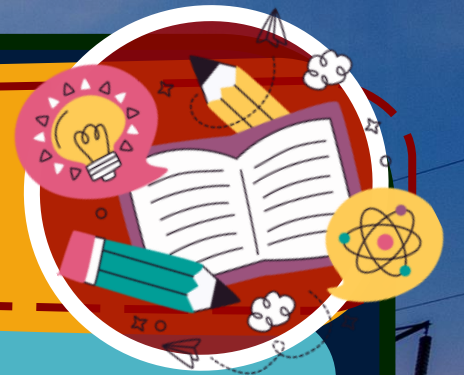
บันทึกผล อภิปราย เขียนแผนภาพวงจรไฟฟ้า
ที่ต่อตัวเก็บประจุ และนำเสนอเกี่ยวกับการต่อ
และการทำงานของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

นักเรียนต้องสังเกต
และรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

นักเรียนต้องสังเกตและรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

สังเกตและรวบรวมเกี่ยวกับลักษณะและการต่อตัวเก็บประจุ
ในวงจรไฟฟ้าเพื่อประจุไฟและคายประจุ และรวบรวมผล
การวัดความต่างศักย์ไฟฟ้าและการเปลี่ยนแปลงที่สังเกตได้

บันทึกผลการทำกิจกรรม

ตาราง แสดงค่าความต่างศักย์ไฟฟ้า
ของตัวเก็บประจุและการเปลี่ยนแปลง
ของไดโอดเปล่งแสง ก่อนและหลังต่อถ่านไฟฉาย

การต่อตัวเก็บประจุกับถ่านไฟฉาย	ความต่างศักย์ไฟฟ้า (V)	การเปลี่ยนแปลงของไดโอดเปล่งแสง
ก่อนต่อ		
หลังต่อ		

ค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าคร่อมขาของตัวเก็บประจุหลังต่อตัวเก็บประจุกับไดโอดเปล่งแสง .....

บันทึกผลการทำกิจกรรม

แผนภาพการต่อตัวเก็บประจุกับถ่านไฟฉาย
โดยใช้สัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้าคือ

บันทึกผลการทำกิจกรรม

แผนภาพการต่อไดโอดเปล่งแสง
กับตัวเก็บประจุที่ต่อกับถ่านไฟฉายแล้ว
โดยใช้สัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้าคือ

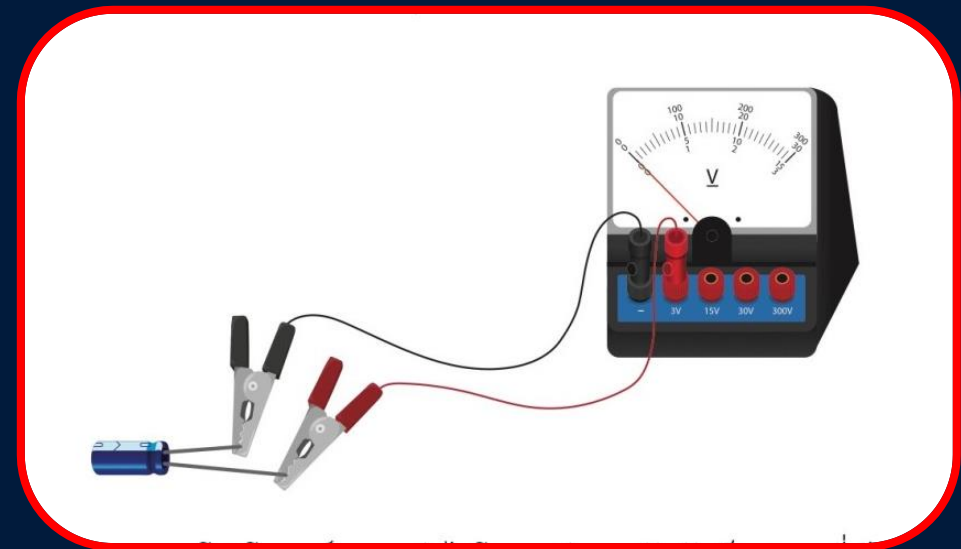

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

วัดความต่างศักย์ไฟฟ้า
คร่อมตัวเก็บประจุ

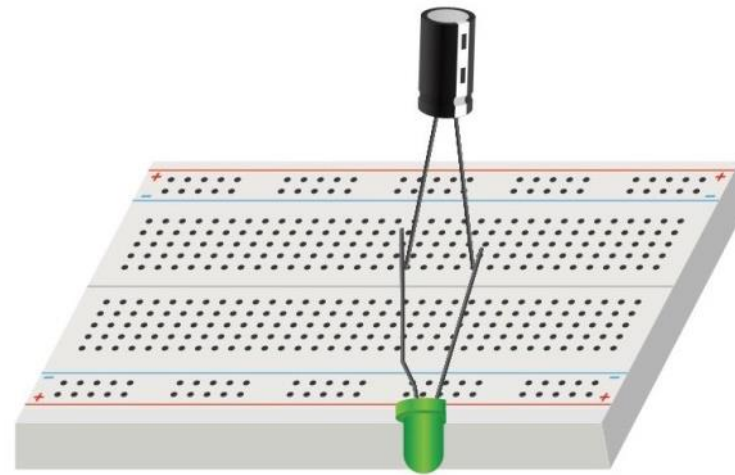

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

ต่อไดโอดเปล่งแสง
กับตัวเก็บประจุ

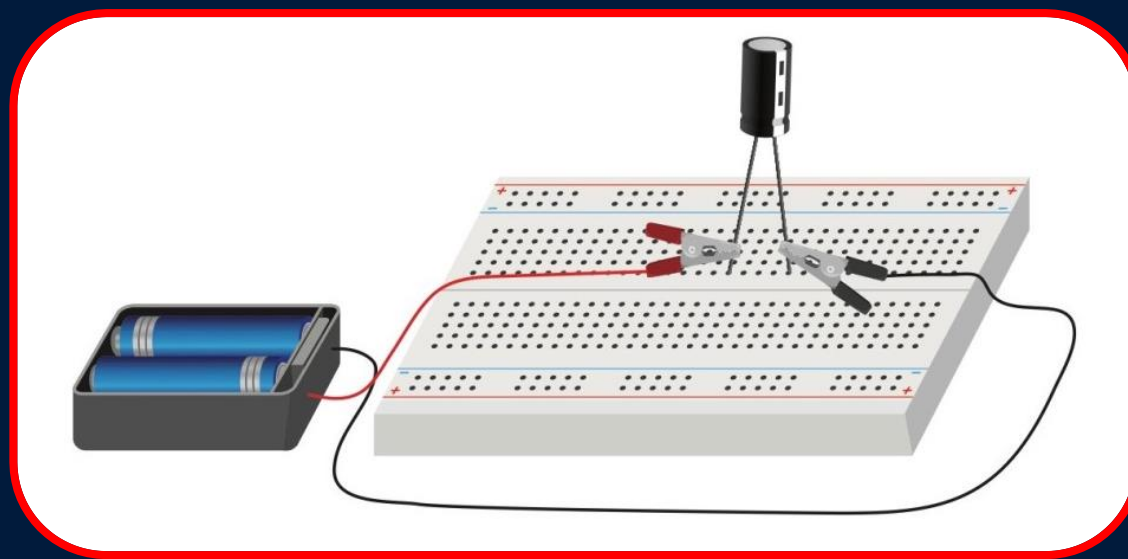

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

ต่อถ่านไฟฉาย 2 ก้อน
กับตัวเก็บประจุ

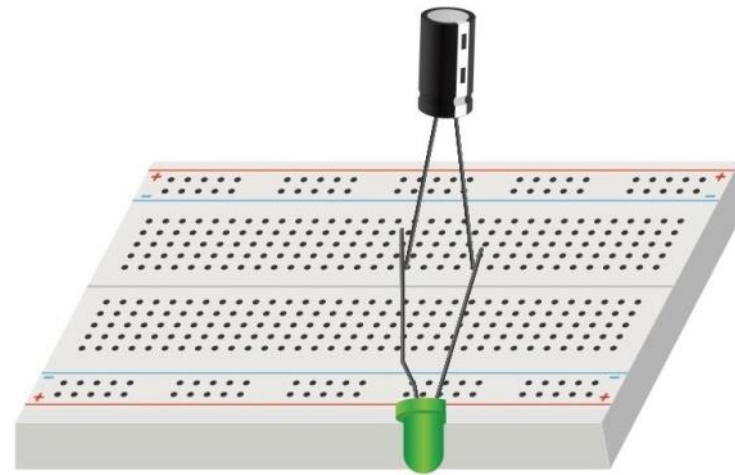

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

ต่อไดโอดเปล่งแสง
กับตัวเก็บประจุ

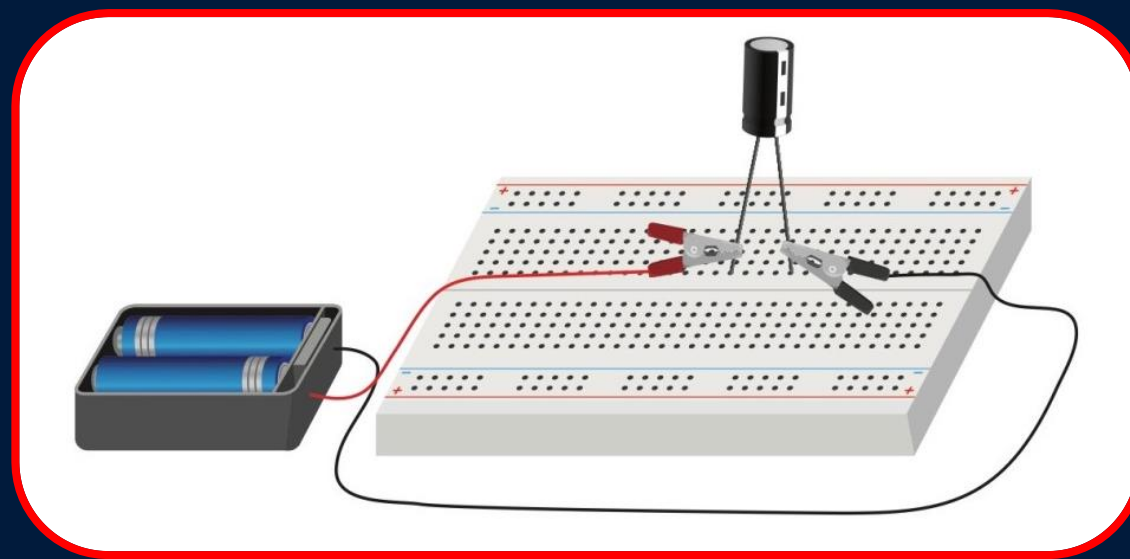

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

ต่อถ่านไฟฉาย 2 ก้อน
กับตัวเก็บประจุ

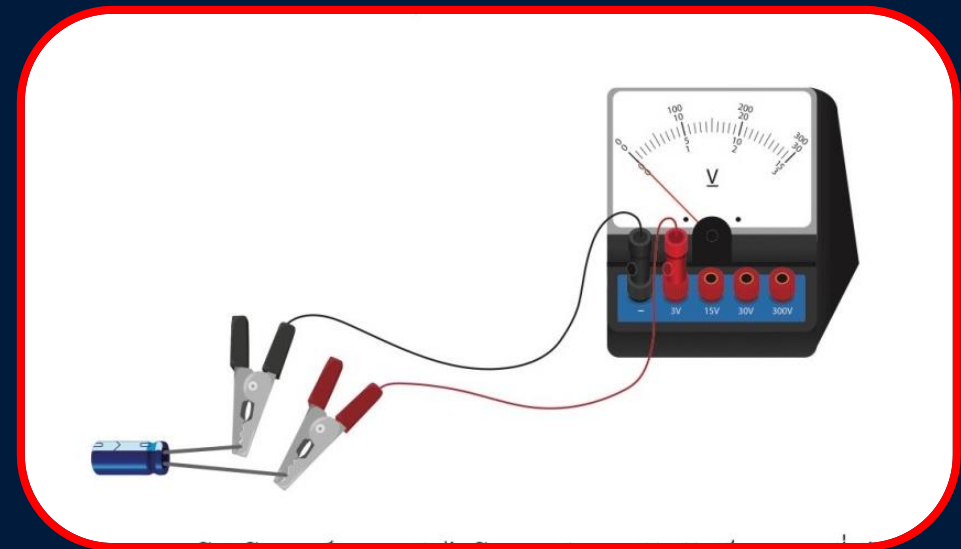

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

วัดความต่างศักย์ไฟฟ้า
คร่อมตัวเก็บประจุ

An illustration featuring a central blue rectangular box with the Thai text 'นำเสนอ' (Present). Below it is a larger, light pink rectangular box with the Thai text 'ผลที่ได้จากการทำกิจกรรม' (Results from the activity). The background is a vibrant mix of yellow and red geometric shapes. Surrounding the text boxes are several hands holding microphones and a megaphone, symbolizing communication and presentation. The hands are wearing different colored sleeves: red, orange, blue, and dark blue. The microphones are black with various colored accents (orange, red, yellow, green). The megaphone is green with a black handle. The overall style is flat and modern.

ผลที่ได้จากการทำกิจกรรม

Q

A

คำถามท้ายกิจกรรม

1. เมื่อนำตัวเก็บประจุที่ยังไม่ได้ต่อกับถ่านไฟฉาย มาวัดค่าความต่างศักย์ไฟฟ้า ค่าที่อ่านได้เป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

คำตอบ

ความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวเก็บประจุ
ที่ยังไม่ได้ต่อกับถ่านไฟฉายมีค่าเป็นศูนย์
เพราะไม่มีประจุไฟฟ้าเก็บอยู่ในตัวเก็บประจุ

 Q A

คำถามท้ายกิจกรรม

2. เมื่อนำตัวเก็บประจุที่ยังไม่ได้ต่อกับถ่านไฟฉาย มาต่อเข้ากับไดโอดเปล่งแสง ไดโอดเปล่งแสง มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ

ไดโอดเปล่งแสงไม่สว่าง

เพราะไม่มีประจุไฟฟ้าเก็บในตัวเก็บประจุ

คำถามท้ายกิจกรรม

3. เมื่อนำตัวเก็บประจุที่ต่อกับถ่านไฟฉาย
แล้วมาวัดค่าความต่างศักย์ไฟฟ้า
ค่าที่อ่านได้เป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

คำตอบ

ค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวเก็บประจุ
ที่ต่อกับถ่านไฟฉายแล้วมีค่าเท่ากับ 3 โวลต์
ซึ่งมีค่าเท่ากับความต่างศักย์ไฟฟ้าระหว่าง
ขั้วบวกและขั้วลบของถ่านไฟฉาย 2 ก้อน
เพราะมีประจุไฟฟ้าเก็บอยู่ในตัวเก็บประจุ

Q

A

คำถามท้ายกิจกรรม

4. เมื่อนำตัวเก็บประจุที่ต่อกับถ่านไฟฉาย
แล้วมาต่อกับไดโอดเปล่งแสง ไดโอดเปล่งแสง
เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เพราะเหตุใด

คำตอบ

ไดโอดเปล่งแสงจะสว่างและดับลง
เพราะตัวเก็บประจุคายหรือให้ประจุไฟฟ้า
แก่ไดโอดเปล่งแสง ทำให้มีกระแสไฟฟ้า
จากตัวเก็บประจุเคลื่อนที่
ผ่านไปยังไดโอดเปล่งแสง

 Q A

คำถามท้ายกิจกรรม

5. การต่อตัวเก็บประจุ
ให้ไดโอดเปล่งแสงสว่างทำได้อย่างไร

คำตอบ

ต่อขาที่มีแถบสีของตัวเก็บประจุเข้ากับ
ขาแคโทดของไดโอดเปล่งแสง
และต่อขาที่เหลือของตัวเก็บประจุเข้ากับ
ขาแอนโนดของไดโอดเปล่งแสง

Q

A

คำถามท้ายกิจกรรม

6. เมื่อนำตัวเก็บประจุที่ต่อกับไดโอดเปล่งแสง
แล้วมาวัดค่าความต่างศักย์ไฟฟ้า
ค่าที่อ่านได้เป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

คำตอบ

ค่าที่ได้มีค่าเป็นศูนย์ เพราะตัวเก็บประจุคาย
หรือให้ประจุแก่ไดโอดเปล่งแสงแล้ว จึงทำให้
ไม่มีประจุไฟฟ้าเหลืออยู่ในตัวเก็บประจุ

 Q A

คำถามท้ายกิจกรรม

7. จากกิจกรรม สรุปได้ว่าอย่างไร

คำตอบ

ตัวเก็บประจุสามารถเก็บประจุไฟฟ้า
เมื่อต่อเข้ากับถ่านไฟฉาย
และคายหรือให้ประจุไฟฟ้าเมื่อต่อเข้ากับ
ไดโอดเปล่งแสง ทำให้ไดโอดเปล่งแสงสว่าง

ใบความรู้ที่ 1

ตัวเก็บประจุ

ดาวน์โหลดใบความรู้ได้จาก www.dltv.ac.th

ใบความรู้ที่ 1

ตัวเก็บประจุ

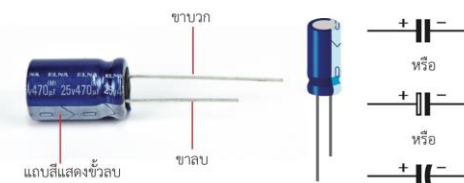
ตัวเก็บประจุ (capacitor) เป็นชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อย่างหนึ่งซึ่งทำหน้าที่เก็บและคายประจุไฟฟ้า โดยความสามารถในการเก็บประจุไฟฟ้าของตัวเก็บประจุเรียกว่า ความจุไฟฟ้า มีหน่วยเป็นฟารัด (F) การทำงานของตัวเก็บประจุมี 2 สถานะ คือ เมื่อต่อตัวเก็บประจุเข้ากับแหล่งกำเนิดไฟฟ้า ตัวเก็บประจุจะรับประจุไฟฟ้ามาเก็บในตัว เรียกว่า การประจุ (charging) และเมื่อนำลวดตัวนำหรือชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มาต่อคร่อมตัวเก็บประจุที่มีประจุไฟฟ้าอยู่ ตัวเก็บประจุจะคายประจุไฟฟ้าออกมา เรียกว่า การคายประจุ (discharging)

ตัวเก็บประจุที่ผลิตออกมาในปัจจุบันมีหลายชนิดเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งาน ซึ่งมีทั้งชนิดที่มีขั้วและไม่มีขั้ว นอกจากนี้ยังมีตัวเก็บประจุชนิดที่ค่าความจุไฟฟ้าคงที่ (fixed capacitor) และตัวเก็บประจุชนิดที่ค่าความจุไฟฟ้าสามารถปรับค่าได้ (variable capacitor) ดังภาพที่ 1

ที่มา : 1840368sharyab
ภาพที่ 1 ตัวเก็บประจุชนิดต่าง ๆ

สำหรับตัวเก็บประจุในวงจรที่มีขั้ว 1 ตัวเก็บประจุทำหน้าที่อย่างไรในวงจรไฟฟ้า เป็นตัวเก็บประจุชนิดมีขั้ว ซึ่งขั้วของตัวเก็บประจุสังเกตได้จากแถบสีแสดงขั้วลบข้างตัวเก็บประจุโดยจะมีเครื่องหมายลบบอกเอาไว้ ขาสั้นที่อยู่ตรงกับแถบสีแสดงขั้วลบเป็นขาลบ ส่วนขายาวอีกด้านเป็นขากว้าง ในการใช้งานตัวเก็บประจุชนิดนี้จะต้องต่อขั้วให้ถูกต้อง โดยสัญลักษณ์ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ตัวเก็บประจุชนิดมีขั้วและสัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้า

ใบความรู้ที่ 1

ตัวเก็บประจุ

ตัวเก็บประจุ (capacitor)

คือชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อย่างหนึ่ง
ซึ่งทำหน้าที่เก็บและคายประจุไฟฟ้า

โดยความสามารถในการเก็บ
ประจุไฟฟ้าของตัวเก็บประจุ

เรียกว่า **ความจุไฟฟ้า**

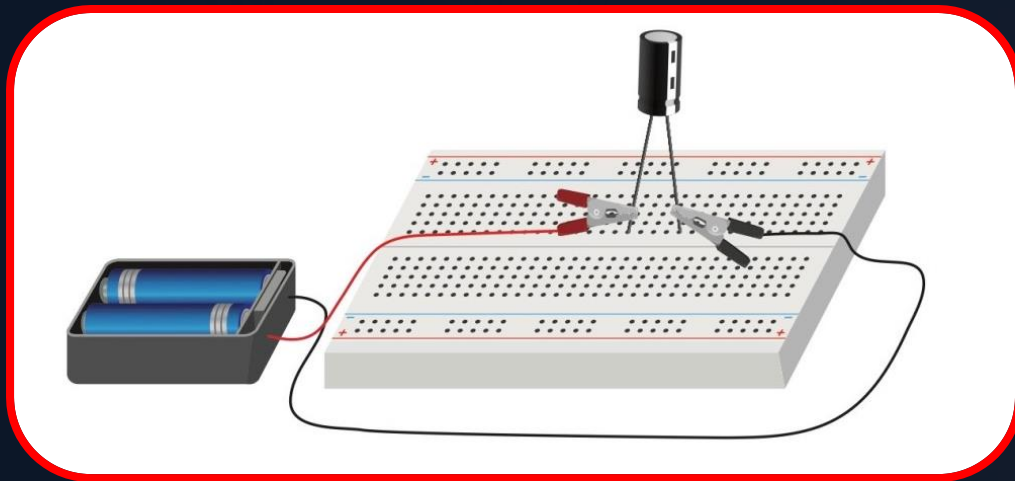
มีหน่วยเป็น **ฟารัด (F)**

ใบความรู้ที่ 1

ตัวเก็บประจุ

การทำงานของตัวเก็บประจุ

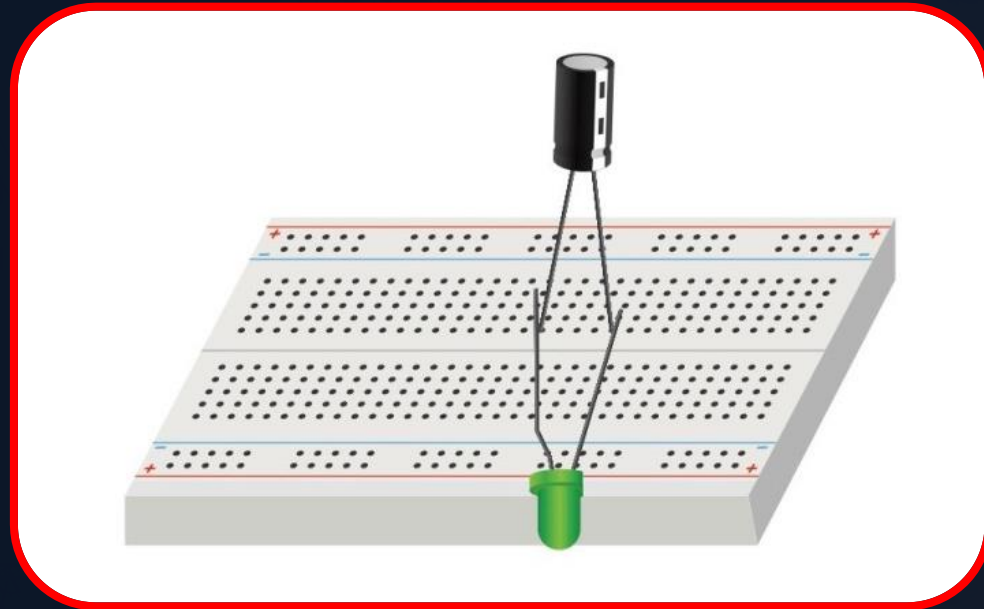
มี 2 สถานะ

คือ เมื่อต่อตัวเก็บประจุเข้ากับแหล่งกำเนิดไฟฟ้า ตัวเก็บประจุจะรับประจุไฟฟ้ามาเก็บในตัว เรียกว่า การประจุ (charging)

ใบความรู้ที่ 1

ตัวเก็บประจุ

และเมื่อนำลวดตัวนำหรือ
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มาต่อคร่อมตัว
เก็บประจุที่มีประจุไฟฟ้าอยู่
ตัวเก็บประจุจะคายประจุไฟฟ้าออกมา
เรียกว่า การคายประจุ (discharging)

ใบความรู้ที่ 1

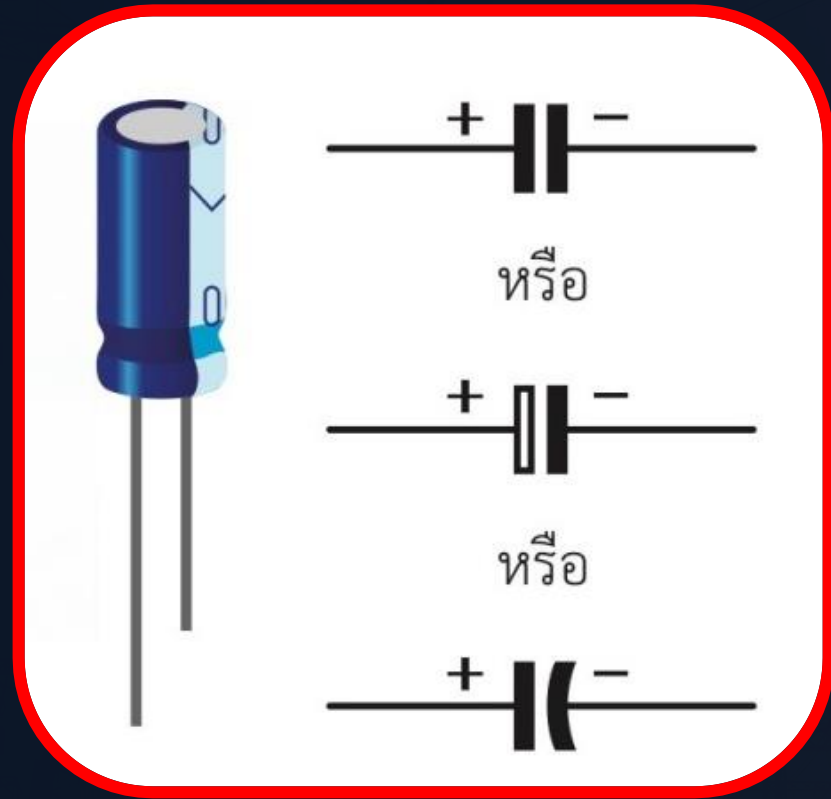
ตัวเก็บประจุ

ตัวเก็บประจุที่ผลิตออกมาในปัจจุบัน
มีหลายชนิดเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งาน
ซึ่งมีทั้งชนิดที่มีขั้วและไม่มีขั้ว
นอกจากนี้ยังมีตัวประจุไฟฟ้าชนิด
ที่ค่าความจุไฟฟ้าคงที่
และตัวเก็บประจุชนิดที่ค่าความจุไฟฟ้า
สามารถปรับค่าได้

ใบความรู้ที่ 1

ตัวเก็บประจุ

สำหรับตัวเก็บประจุในกิจกรรมที่ 1

เป็นตัวเก็บประจุชนิดมีขั้ว ซึ่งขั้ว
ของตัวเก็บประจุสังเกตได้จากแถบสีแสดงขั้วลบ
ข้างตัวเก็บประจุโดยจะมีเครื่องหมายลบบอก
เอาไว้ ขาสั้นที่อยู่ตรงกับแถบสีแสดงขั้วลบ
เป็นขาลบ ส่วนขยาวอีกด้านเป็นขาบวก

ในการใช้งานตัวเก็บประจุชนิดนี้

จะต้องต่อขั้วให้ถูกต้อง

ใบความรู้ที่ 1

ตัวเก็บประจุ

ตัวเก็บประจุสามารถนำมาใช้ในอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ไฟให้แสงสว่างในห้องโดยสารรถยนต์ ซึ่งใช้ตัวเก็บประจุที่อยู่ในวงจรหน่วงเวลาทำให้ไฟในห้องโดยสารยังคงสว่างอยู่ เป็นระยะเวลาหนึ่งเมื่อปิดประตูรถ และใช้ในแฟลชกล้องถ่ายรูป

สรุปบทเรียนในวันนี้

ตัวเก็บประจุทำหน้าที่เก็บและ
คายประจุไฟฟ้า เมื่อต่อตัวเก็บประจุ
เข้ากับแหล่งกำเนิดไฟฟ้า ตัวเก็บประจุ
จะรับประจุไฟฟ้ามาเก็บในตัว
เรียกว่า การประจุ

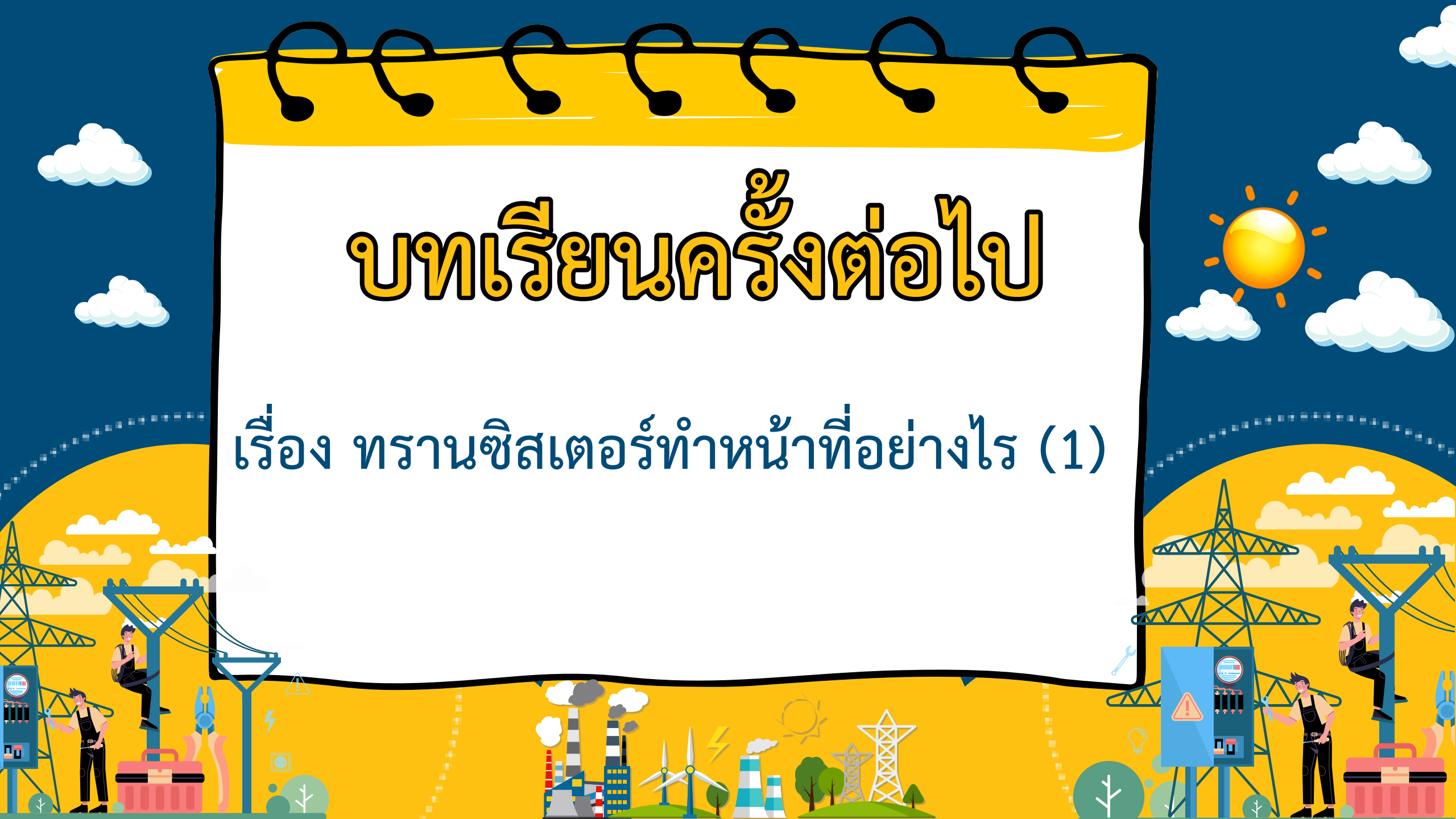
สรุปบทเรียนในวันนี้

และเมื่อต่อลวดตัวนำหรือตัวต้านทานพร้อม
ตัวเก็บประจุ ตัวเก็บประจุจะปล่อยประจุ
ไฟฟ้าออกมา เรียกว่า
การคายประจุ ซึ่งความสามารถ
ในการเก็บประจุไฟฟ้าของตัวเก็บประจุ
เรียกว่า ความจุไฟฟ้า มีหน่วยเป็น ฟารัด (F)

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ทรานซิสเตอร์ทำหน้าที่อย่างไร (1)

สิ่งที่ต้องเตรียม

1. ใบกิจกรรมที่ 1 ทรานซิสเตอร์ทำหน้าที่อย่างไรในวงจรไฟฟ้า
2. ใบงานที่ 1 ทรานซิสเตอร์ทำหน้าที่อย่างไรในวงจรไฟฟ้า

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่

www.dltv.ac.th